

skulde regne paa en normal Udvikling og efter Forhold for Landet, der ikke var alt for ulykkelige, idet Renten selvfølgelig under ugunstige Forhold paa naturlig Maade vilde stige, ved Anbringelse i sikre og let afhændelig Papirer kun kunde paaregne en Rente af 4½ pCt. Naar han altsaa vilde have henvend 1 pCt.'s Forskel mellem Indlaansrenten og den formodede Udlaansrente paa betryggende Maade, kunde han ikke komme op over 3,65 pCt. som en sikker Sparekassarentefod. Det var i 1876, at dette Spørgsmaal af Sparekassekommissionen allerede betegnedes som meget vigtigt. Der fandtes ved Udgangen af 1876 382 Sparekasser her i Landet, i hvilke der paa 384,000 Konti indestod 186 Mill. Kr. Den 31te Marts 1899 fandtes der 532 Sparekasser — hvoraf dog 24 maa benævnes som Afdelinger — i hvilke der indestod 680 Mill. paa 1,121,000 Konti. I de 22 Aar er Summen altsaa vokset med næsten 500 Mill. paa samme Tid som Sparernes eller i alt Fald Sparekassekontiernes Antal er vokset med ca. 700,000. Det, der den Gang maatte betegnes som et Spørgsmaal af Vigtighed ved vor Sparekasselovgivning, maa altsaa siges, at være det i endnu højere Grad nu, da en saa væsentlig Del af Befolkningens Formue er anbragt i vore Sparekasser. Regeringen fulgte den Gang Mindretallets Forslag om 1 Øre daglig Rente af 100 Kr., og i Bemærkningerne til det Forslag, der i 1879 blev fremsat i Landstinget, og hvor Regeringen derfor lagde Vægten paa Rentens Maksimering, udtales det, at det tør efter de hidtil gjorte „Erfaringer endog antages, at enhver Lovgivning angaaende Sparekasserne, der lod dette Punkt henstaa uafgjort, vilde indeholde en saa væsentlig Mangel, at hele den ved Reformen vistigtede Forbedring i Kassernes Forhold vistnok væsentlig vilde forfejles“. Der var mellem Kommissionen og Regering Overensstemmelse om Ønskeligheden af en Forholdsregel, der gik i den Retning og havde det Resultat, som det Forslag der i Dag foreligger for det høje Ting. De 7 af Landstingsudvalgets 9 Medlemmer tiltraadte Tanken om Rentens Maksimering, men mente, at man burde følge Kommissionens Flertals Forslag og fastsætte denne Begrænsning til 4 pCt. af Hensyn til, at det langt overvejende Antal Sparekasser havde 4 pCt., saa at en saadan Fastsættelse ikke vilde volde nogen nævneværdig Forstyrrelse i de bestaaende Forhold. Der var imidlertid 2 Medlemmer, der vare imod denne Forholdsregel, i det hele taget — og det var sikkert

Grunden til, at denne Bestemmelse ikke senere blev vedtagen i Sparekasseloven —, idet de overhovedet vare imod, at man ved Lov blandede sig ind i Sparekassernes administrative Forhold. Man holdt paa, at man maatte indskrænke sig til at anbefale skarpe Bestemmelser angaaende Regnskabsaflæggelse, Statusopgørelse, Revision og Eftersyn af Beholdningerne. Dette Mindretal udtalte ved anden Behandling gennem sin Ordfører, at hvor Sparekasserne vare oprettede af Ejendomsbesiddere, gik deres Ønsker i Retning af at holde Indlaansrenten nede, for at ikke Udlaansrenten skulde blive for høj, saa at Forholdet med Hensyn til Rentefoden vilde regulere sig selv. Paa den anden Side var der dog, sagde han, Kasser, der vilde blive forstyrrede, naar de ikke fik Lov til at give mere end 4 pCt. i Rente. Det kunde desuden, fortsatte han, blive en nødvendig Betingelse for Sparekasser, der ikke for Tiden vare over de 4 pCt., at forhøje deres Rente, naar de vilde undgaa Opsigelse af Indlaan, hvilket vilde forstyrre deres Udlaansvirksomhed. Indenrigsministeren fastholdt, at hele Lovens Hovedbestemmelse var Rentemaksimeringen, og den blev da ogsaa vedtagen med 27 Stemmer mod 14 i Begyndelsen af April 1879. Den 23. April blev Forslaget vedtaget ved 3die Behandling, men man var da saa langt henne i Samlingen, at Forslaget ikke kunde naa til Folketinget. Regeringen fremsatte da Aaret efter i dette Ting et Forslag i væsentlig Overensstemmelse med Landstingets Vedtagelse og navnlig med 4 pCt. som Maksimumsrente. Folketingets Betænkning fremkom i Februar 1880, og det viste sig da, at Flertallet, ja egentlig talt hele Udvalget, var af samme Mening som Mindretallet i Landstinget angaaende Rentefodens Maksimering. Man ønskede ikke at tage et saa afgørende Skridt, man frygtede for Konsekvenserne deraf, man dristede sig, som man sagde, ikke til at optage disse Bestemmelser som almindelige bindende Bestemmelser for alle Sparekasser, hvorfra ingen Afvigelser skulde kunne foretages, uden at man kom til Lovgivningsmagten med Anmodning om Forandring. Ordføreren viste dernæst, hvorledes Konjunkturerne kunde stille sig saaledes, at det turde være nødvendigt for Sparekasserne midlertidig at kunne gøre Forandring i deres Rentefod, og en saadan Lovbestemmelse vilde saa hindre dem i at gøre det, hvorimod han mente, at man var tilstrækkelig betrygget, naar der i Kassernes Vedtægt altid skulde findes anført den Rente-